

PRZEMYSŁOWY INSTYTUT AUTOMATYKI I POMIARÓW
MERA-PIAP
Al. Jerozolimskie 202 02-222 Warszawa Telefon 23-70-81

Ośrodek Badań Niezawodności i Jakości

Centralna Stacja Prób

440

BE 10

Główny wykonawca

Wykonawcy mgr inż.inż. M.Lipiec, D.Pyziel,
tech.tech. W.Czarnecki, S.Lenart, H.Michniewicz
Zb.Jarczewski

Konsultant mgr inż. A.Proniewicz

Nr zlecenia
1849

Opracowanie, wykonanie i badania pięciu
rodzajów elementów automatyki.

etap 6.

Badania pełne zaworu pneumatycznego 4413.100
i 4413.200.

Zleceniodawca OAM

Pracę rozpoczęto dnia 13.06.85

Kierownik CSP

mgr inż. E.Trepczyński

Z-ca Dyrektora
d/s Automatyki

dr inż. T.Gałązka

zakończono dnia 26.08.85

Kierownik OBN

dr inż. St.Budzyński

Praca zawiera:

stron 25

rysunków

fotografii

tabel 14

tablic

załączników 1

Rozdzielnik - ilość egz:

Egz. 1 BOINTE

Egz. 2 OAM

Egz. 3 OBN

Egz. 4 OAM

Egz. 5 OAM

Egz. 6

Nr rejestr. 5462

Analiza deskrytorowa

ZAWOR PNEUMATYCZNY 4413.100 i 4413.200 + BADANIA PEŁNE PROTOTYPOW.

Analiza dokumentacyjna

Praca zawiera opis, wyniki badań i orzeczenie.

Tytuły poprzednich sprawozdań

628.123 Stalci mowle
628.25 ramory

UKD

PIAP-252/53-6000

2.

Przedmiot badań:

- pneumatyczny zawór typ 4413.100 nr nr 10 i 13
- pneumatyczny zawór typ 4413.200 nr 20

wyprodukowane w czerwcu 1985.

Zawory do badań zostały wybrane losowo przez komisję z partii po 20 szt. wykonanych przez Zakład Doświadczalny MERA PIAP i odebrane przez KJ producenta - świadectwo nr 190 i 191/85.

Cel badań:

sprawdzenie zgodności wykonania zaworów partii prototypowej z wymaganiami WT 4413.1 oraz przydatności do zabudowy na statkach morskich w układach automatyki.

Dokumenty będące podstawą badań:

- Warunki techniczne na zawór pneumatyczny typ 4413.100 i 4413.200 nr 4413.1
 - Dokumentacja konstrukcyjna na zawór pneumatyczny typ 4413.100 i 4413.200 nr 4413
 - Przepisy PRS z 1982 - Próby środowiskowe wyposażenia statków - publikacja 11/P
- Dokumentacja i WT zatwierdzone są przez PRS pismem nr TMA/JeC/883360/39/84 z dn. 31.03.1984 r.

1. Zakres i warunki badań

1.1. Przeprowadzone badania obejmowały sprawdzenia, które wykonano w następującej kolejności:

- oględziny zewnętrzne i sprawdzenie głównych wymiarów
- spr. prawidłowości działania zaworu i histerezy
- spr. natężenia przepływu
- spr. szczelności wewnętrznej zaworu
- spr. szczelności zewnętrznej zaworu
- spr. sygnalizacji pomocniczej
- spr. górnej granicznej częstotliwości przenoszenia
- spr. zakłóceń w doprowadzeniu powietrza zasilającego
- spr. wytrzymałości i odporności zaworu na suche gorąco
- spr. odporności zaworu na wilgotne gorąco stałe
- spr. wytrzymałości i odporności zaworu na zimno
- spr. odporności na wibracje sinusoidalne
- spr. odporności na przechył długotrwały
- spr. wytrzymałości i odporności na udary mechaniczne wielokrotne
- spr. trwałości
- spr. wytrzymałości na korozję
- spr. odporności na pleśń.

1.2. Badania wykonano przy użyciu następującej aparatury kontrolno-pomiarowej i stanowisk stałych:

- komora klimatyczna f-my Vötsch
- komora klimatyczna f-my KTK-800
- komora klimatyczna f-my FEUTRON
- wstrząsarka wibracyjna ST-500 nr fabr. 16/78
- komora solankowa
- wstrząsarka udarowa SPS-80 nr 216
- wstrząsarka udarowa SPS-80 nr 217
- ciśnieniomierze przemysłowe typ M160-R/07 o zakr. 0-1,0 MPa /0-10 kg/cm²/ kl. 0,6 nr nr 732127, 732021, 732001
- rotametr prod. NRD PG-09/2-b29294 o zakr. od 2 do 20 m³/h
- rotametr prod. NRD TF-4-75567 o zakr. od 20 do 200 l/h
- reduktory typ 622-G3/4-A
- ciśnieniomierz przemysłowy typ M160-RO7 o zakr. 0-1,6 MPa /0-16 kg/cm²/ kl. 1 nr 12396958
- oscyloskop DB-510A
- generator impulsów POF-1 nr 76947
- miernik wielkości mechanicznych typ M-101 nr 1/07
- zasilacz ST-T-3020 nr 924.

1.3. Badania przeprowadzono w następujących warunkach otoczenia

- temperatura otoczenia 20 ±5°C
- ciśnienie atmosferyczne 860-1060 hPa
- wilgotność względna 45-75 %

Do zasilania badanych zaworów używano sprężonego powietrza z sieci przemysłowej, ze sprężarki typu WAN lub sprężonego azotu z butli.

2. Wyniki badań

2.1. Oględziny zewnętrzne i sprawdzenie wymiarów głównych

Oględziny przeprowadzono okiem nieuzbrojonym. Nie stwierdzono wad pokrycia ochronnego, rys i zadrapań.

Wymiary zewnętrzne sprawdzono suwmiarką i stwierdzono, że są zgodne z wymiarami rysunkowymi. Rozstaw otworów mocujących i otworów służących do doprowadzenia powietrza jest zgodny z rysunkiem.

Tabliczki znamionowe, zamocowane trwale nitami, są wykonane z mosiądzu /zgodnie z pismem PRS nr TMA/JeC/883360/62/85 z dn. 85.04.16/.

Zawory są trwale oznaczone numerami.

Symbol przeznaczenia /"do zabudowy na statkach"/ oznaczono "TMO" zamiast "MT-O" wg wymagań WT.

Zawory zważono i stwierdzono, że ich masy wynoszą:

tabela 1

nr za- woru	masa /kg/
10	0,380
13	0,380
20	0,375

2.2. Sprawdzenie prawidłowości działania oraz histerezy

Sprawdzenia prawidłowości działania zaworu i histerezy wykonano łącznie zgodnie z pkt 3.3.3 i 3.3.4 WT 4413.1. Zawory kolejno podłączano do układu pomiarowego zmontowanego zgodnie z rys. 3 WT.

Zawory zasilano powietrzem o ciśnieniu $P_z = 0,04; 0,2; 0,8; 0,96$ MPa oraz doprowadzano powietrze o ciśnieniu sterowania i odczytywano wartość tego ciśnienia, przy którym następuje przesterowanie zaworu.

Dla poszczególnych ciśnień zasilania odczytywano ciśnienie przesterowania zarówno przy wzroście jak i spadku ciśnienia. Wyniki zestawiono w tabeli nr 2. Zawory pracują poprawnie przy ciśnieniu zasilania od $0,04 - 0,96$ MPa.

Wyniki sprawdzenia prawidłowości działania, dopuszczalnej wartości ciśnienia przesterowania oraz obliczona histereza spełniają wymagania WT.

Wyniki sprawdzenia prawidłowości działania oraz sprawdzenia histerezy dodatnie.

2.3. Sprawdzenie natężenia przepływu

Sprawdzenie wykonano zgodnie z pkt 3.3.5 WT 4413.1. Zawory podłączano kolejno do układu pomiarowego zmontowanego zg. z rys.4.

Doprowadzając powietrze zasilające o ciśnieniu $0,1$ MPa, zaś powietrze sterujące o ciśnieniu $0,06$ MPa odczytywano wartość natężenia przepływu. Sprawdzenie powtórzono przy zamianie otworów zasilającego i odpowietrzającego.

Wyniki zestawiono w tabeli nr 3.

tabela 3

nr za- woru	wartość przepływu Q m ³ /h		wymagana
	pomierzona		
	$P_z \rightarrow 1''$	$P_z \rightarrow 3''$	
20	5,80	5,60	
13	5,00	5,10	4,00
10	5,20	5,30	

Wynik sprawdzenia dodatni.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania i
histerezy

Nr. wyrobu	P _z [MPa]	P _{st} [MPa]			H [MPa]	
		Dopuszczalne	Pomierzone		Obliczone Δp	Dopuszczalne Δp
			↗	↘		
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	0,017	0,003	0,012
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	0,080	0,015	0,06
	0,80	0,40	0,340	0,310	0,030	0,08
	0,96	0,48	0,405	0,370	0,035	0,096
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	0,017	0,003	0,012
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,090	0,075	0,015	0,06
	0,80	0,40	0,340	0,310	0,030	0,08
	0,96	0,48	0,415	0,375	0,040	0,096
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,023	0,020	0,003	0,016
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,120	0,105	0,015	0,08
	0,80	0,48	0,460	0,310	0,150	0,16
	0,96	0,576	0,545	0,400	0,145	0,192

P_z - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania

H - histereza

2.4. Sprawdzenie szczelności zaworu

Sprawdzenie wykonano zgodnie z p. 3.3.6 WT nr 4413.1.

Zawory podłączano kolejno do układu pomiarowego wykonanego zg. z rys.5 WT 4413.1. Stwierdzono całkowitą szczelność wszystkich badanych zaworów. Wynik sprawdzenia dodatni.

2.5. Sprawdzenie szczelności zewnętrznej zaworu

Sprawdzenie wykonano zg. z p. 3.3.7 WT 4413.1.

Stwierdzono szczelność 3-ch badanych zaworów.

Wynik sprawdzenia dodatni.

2.6. Sprawdzenie sygnalizacji pomocniczej

Sprawdzenie sygnalizacji pomocniczej wykonano zgodnie z pkt 3.3.8 WT 4413.1.

Zawory kolejno podłączano do układu pomiarowego wykonanego zgodnie z rys. 3 WT 4413.1/. Doprowadzając powietrze zasilające o ciśnieniu od 0 do 0,8 MPa obserwowano wysuwanie się trzpienia. W tabeli nr 4 zanotowano ciśnienia powietrza, przy których nastąpił początek wysuwania, koniec wysuwania oraz początek chowania i pełne schowanie się trzpienia.

Wynik sprawdzenia dodatni.

2.7. Sprawdzenie górnej granicznej częstotliwości przenoszenia

Sprawdzenie wykonano zgodnie z pkt 3.3.9 WT 4413.1.

Do układu pomiarowego wykonanego zgodnie z rys.6 podłączono kolejno zawory, do których doprowadzono powietrze zasilające o ciśnieniu $P_z = 0,8$ MPa oraz sterujące o ciśnieniu $P_{st} = 0,5$ MPa. Na oscyloskopie obserwowano przebieg zmian sygnału wyjściowego notując jednocześnie wartości częstotliwości przy których następował spadek ciśnienia wyjściowego o 20 % /lub "gubienie"/. Otrzymane wyniki podano w tabeli 5.

tabela 5

nr za- woru	górna graniczna częstotliwość /Hz/	
	pomierzona	wymagana
20	2,4	1
10	6,3	
13	5,7	
wzorzec odpow.nr 20	2,0	
wzorzec odp.nr 10, 13	6,0	

uwaga: dodatkowo sprawdzano zawory - wzorce f-my Westinghouse'a.

Wynik sprawdzenia dodatni.

7

Sprawozdanie sygnalizacji pomocniczej.

Nr. wyr.	P_2 [MPa]	Wys. trzp. przy P_2		Chon. trzp. przy P_2	
		Początek ruchu	Koniec ruchu	Początek ruchu	Koniec ruchu
10	0,10 0,10	0,29	0,36	0,17	0,11
13		0,22	0,27	0,13	0,09
20		0,27	0,38	0,19	0,12
RFN		0,34	0,37	0,15	0,08
Dopuszcz.		$\leq 0,4$		$\geq 0,1$	

P_2 - ciśnienie zasilania

2.8. Sprawdzenie wpływu zakłóceń w doprowadzeniu powietrza zasilającego

Sprawdzenia wykonano zg. z p. 3.3.10 WT 4413.1.

Do układu pomiarowego wykonanego zgodnie z rys.3 dołączano kolejno badane zawory i sprawdzano zgodnie z wymaganiami.

Po trzykrotnym gwałtownym włączeniu i wyłączeniu ciśnienia zasilania $P_z = 0,96$ MPa dokonano sprawdzenia prawidłowości działania, a pomierzone wartości ciśnień sterujących zestawiono w tabeli nr 6.

Następnie zawory zasilano ciśnieniem $P_z = 0,8; 0,4; 0,05$ MPa przy ustawieniu każdorazowo ciśnienia sygnału sterującego $P_{st} = 0,8 P_z$ lub $P_{st} = 0,2 P_z$, zwiększano lub zmniejszano ciśnienie zadane powietrza o 20 % i obserwowano wskazania ciśnienia wyjściowego. Nie stwierdzono zarówno wahań w ciśnieniu wyjściowym jak też przełączenia zaworów pod wpływem zmiany ciśnienia zasilania o 20 %.

Wynik sprawdzenia dodatni.

2.9. Sprawdzenie wytrzymałości i odporności zaworu na suche gorąco

Sprawdzenie wykonano zg. z p. 3.3.11 WT 4413.1.

Zawory podłączone do układu pomiarowego wg rys. 3 /WT 4413.1/ umieszczono w komorze klimatycznej Feutron i poddano narażeniom suchego gorąca w temp. $+70^{\circ}\text{C}$ przy wytrzymałości, $+55^{\circ}\text{C}$ - przy sprawdzeniu odporności.

Zawory podczas sprawdzenia wytrzymałości w temp. $+70^{\circ}\text{C}$ nie pracowały, podczas sprawdzania odporności w temp. $+55^{\circ}\text{C}$ były zasilane powietrzem o ciśnieniu $P_z = 0,8$ MPa i ciśnieniu przesterowania $P_{st} = 0,4$ MPa.

Po sprawdzeniu wytrzymałości na suche gorąco i okresie reklimatyzacji zawory poddano sprawdzeniu funkcjonalnemu i pomierzono wartości ciśnienia przesterowania, zgodnie z p. 2.2. n/sprawozdania.

Analogiczne sprawdzenia i pomiary wykonano przy próbie odporności w temp. $+55^{\circ}\text{C}$ i po okresie reklimatyzacji; wyniki pomiarów zestawiono w tabeli nr 7.

Wyniki sprawdzenia dodatnie.

Sprawdzenie wpływu zakłóceń w
doprowadzaniu zasilania.

Nr. wyr.	P ₂ [MPa]	P _{st} [MPa]	
		Dopuszczalne	Pomierzone
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,022
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,100
	0,80	0,40	0,335
	0,96	0,48	0,400
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,023
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,100
	0,80	0,40	0,330
	0,96	0,48	0,395
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,023
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,120
	0,80	0,48	0,460
	0,96	0,576	0,540

P₂ - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Nr. wyrobu	P_z [MPa]	P_{st} [MPa]				Uwagi
		Dopuszczalne	Pomierzone			
			Po wytrzym. +70°C i reklimatyż.	W temp. +55°C	Po odporn. +55°C i reklimatyż.	
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,025	0,030	0,030	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,100	0,100	0,105	
	0,80	0,40	0,335	0,335	0,340	
	0,96	0,48	0,400	0,400	0,405	
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,025	0,030	0,030	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,100	0,090	0,100	
	0,80	0,40	0,340	0,345	0,350	
	0,96	0,48	0,410	0,410	0,405	
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,028	0,030	0,025	
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,120	0,120	0,125	
	0,80	0,48	0,465	0,460	0,455	
	0,96	0,576	0,550	0,545	0,550	

P_z - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania

2.10. Sprawdzenie odporności zaworu na wilgotne gorąco stałe

Sprawdzenie wykonano zgodnie z p. 3.3.12 WT 4413.1. Zawory podłączone do układu pomiarowego wg p. 3. WT 4413.1 umieszczono w komorze klimatycznej f-my Vötsch i poddano narażeniu wilgotnego gorąca stałego przez 4 doby.

Podczas każdej doby przez 1 godzinę zawory zasilane były powietrzem o ciśnieniu $P_z = 0,8$ MPa i ciśnieniu przesterowania $P_{st} = 0,4$ MPa, i dokonano sprawdzenia prawidłowości działania zgodnie z pkt 2.2. n/sprawozdania.

Po zakończeniu badania odporności na wilgotne gorąco stałe i reklimatyzacji dokonano ponownych sprawdzeń j.w.

Wyniki pomiarów P_{st} zestawiono w tabeli nr 8.

Na powierzchniach badanych zaworów nie stwierdzono śladów korozji.

Wynik sprawdzenia pozytywny.

2.11. Sprawdzenie wytrzymałości i odporności zaworu na zimno

Sprawdzenie wykonano zg. z p. 3.3.13 WT 4413.1.

Zawory podłączone do układu pomiarowego wg rys.3 WT 4413.1 umieszczono w komorze klimatycznej Feutron, gdzie wytworzono temperaturę -10°C i przetrzymano w niej przez 8 h. Następnie zawory poddano reklimatyzacji przez 2 h w temp. $+20^{\circ}\text{C}$ i wykonano sprawdzenie prawidłowości działania zg. z p. 2.2 n/sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli nr 9.

Następnie zawory zasilano powietrzem o ciśnieniu $P_z = 0,8$ MPa i ciśnieniu przesterowania $P_{st} = 0,4$ MPa. Były przetrzymane w komorze w temp. 0°C przez 2 h po czym regenerowane w temp. $+20^{\circ}\text{C}$ przez 2 h.

W temp. 0°C i po regeneracji po próbie odporności na zimno dokonano sprawdzenia prawidłowości działania zg. z p.2.2 n/sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli nr 9.

Wynik sprawdzenia dodatni.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Tabela 8

Nr. wyrobu	Pz [MPa]	P _{st.} [MPa]						
		Dopuszczalne	Pomierzone					Uwagi
			Po 1 dobie	Po 2 dobie	Po 3 dobie	Po 4 dobie	Po reklimatyz.	
10	0,04	0,02÷0,028	0,020	0,022	0,022	0,020	0,020	
	0,20	0,10÷0,14	0,095	0,095	0,095	0,095	0,095	
	0,80	0,40	0,330	0,330	0,335	0,335	0,335	
	0,96	0,48	0,395	0,400	0,405	0,395	0,400	
13	0,04	0,02÷0,028	0,020	0,020	0,020	0,022	0,023	
	0,20	0,10÷0,14	0,095	0,095	0,100	0,095	0,095	
	0,80	0,40	0,340	0,345	0,345	0,345	0,340	
	0,96	0,48	0,405	0,410	0,415	0,405	0,405	
20	0,04	0,024÷0,032	0,020	0,023	0,022	0,020	0,022	
	0,20	0,12÷0,16	0,110	0,115	0,115	0,115	0,110	
	0,80	0,48	0,450	0,440	0,440	0,435	0,445	
	0,96	0,576	0,520	0,520	0,515	0,520	0,520	

Pz - ciśnienie zasilania
 P_{st.} - ciśnienie przesterowania

13

-10-

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Nr. wyrobu	P _z [MPa]	P _{st.} [MPa]				
		Dopuszczalne	Pomierzone			
			Powytrzymał. -10 °C i reklimatyż.	W temp. 0 °C	Podporność. 0 °C i reklimatyż.	Ułogi
10	0,04	0,02÷0,028	0,020	0,020	0,020	
	0,20	0,10÷0,14	0,100	0,095	0,100	
	0,80	0,40	0,340	0,330	0,335	
	0,96	0,48	0,380	0,395	0,395	
13	0,04	0,02÷0,028	0,020	0,020	0,020	
	0,20	0,10÷0,14	0,100	0,095	0,100	
	0,80	0,40	0,335	0,330	0,335	
	0,96	0,48	0,415	0,410	0,420	
20	0,04	0,024÷0,032	0,023	0,020	0,022	
	0,20	0,12÷0,16	0,120	0,115	0,110	
	0,80	0,48	0,470	0,480	0,475	
	0,96	0,576	0,570	0,575	0,570	

P_z - ciśnienie zasilania

P_{st.} - ciśnienie przesterowania

2.12. Sprawdzenie odporności na wibracje sinusoidalne

Sprawdzenie wykonano w oparciu o wymagania WT 4413.1 pkt 3.3.14.

Zawory podłączone do układu pomiarowego wg rys.3 WT 4413.1 mocowano na wstrząsarce wibracyjnej ST5000 w 2-ch położeniach /oś zaworu prostopadła oraz w drugiej pozycji oś zaworu równoległa do płaszczyzny stołu/.

Zawory w trakcie próby były zasilane powietrzem o ciśnieniu 0,8 MPa i ciśnieniu sterującym $P_{st} = 0,4$ MPa lub $P_{st} = 0$.

Zawory, w pierwszej kolejności poddano wstępnemu pomiarowi częstotliwości efektów wibracyjnych wg wymagań dla klasy "A". Nie stwierdzono wówczas efektów wibracyjnych i w związku z tym badanie powtórzono wg wymagań dla klasy "B". Nie stwierdzono również efektów wibracyjnych.

Podczas próby nie zaobserwowano zmian wskazań ciśnienia na manometrach. Dalsze badanie odporności jak i sprawdzenia końcowego pomiaru częstotliwości efektów wibracyjnych dokonano wg wymagań dla klasy "B".

Sprawdzenie odporności zaworów na wibracje wykonano w 2-ch położeniach mocowania po 3 h w każdym. W czasie próby częstotliwość wibracji zmieniano w sposób ciągły z szybkością 1 oktawy na minutę.

Podczas próby odporności na wibracje zawory poddane były sprawdzeniu prawidłowości działania jak w p. 2.2 n/sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli nr 10. W trakcie próby jak i w czasie oględzin po próbie nie stwierdzono uszkodzenia zaworów. Zawory pracowały poprawnie.

Wynik sprawdzenia dodatni.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Nr. wyrobu	Pz [MPa]	Pst [MPa]			
		Dopuszczalne	Pomierzone		
			Podczas wibracji	Po wibracjach	Uwagi
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	0,022	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	0,095	
	0,80	0,40	0,335	0,330	
	0,96	0,48	0,400	0,395	
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,022	0,020	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	0,095	
	0,80	0,40	0,335	0,330	
	0,96	0,48	0,405	0,400	
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,020	0,020	
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,115	0,115	
	0,80	0,48	0,440	0,415	
	0,96	0,576	0,525	0,520	

Pz - ciśnienie zasilania
Pst - ciśnienie przesterowania

2.13. Sprawdzenie odporności na przechył długotrwały

Sprawdzenie wykonano zg. z p. 3.3.15 WT 4413.1. Zawory podłączone do układu pomiarowego wykonanego zg. z rys. 3 WT 4413.1 poddano przechyłom zgodnie z wymaganiami WT, w czasie których sprawdzano prawidłowość działania wg p. 2.2 n/sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli 11.

Nie stwierdzono wpływu przechyłu i pozycji mocowania na pracę zaworów. Wynik sprawdzenia dodatni.

2.14. Sprawdzenie wytrzymałości i odporności na udary mechaniczne wielokrotne

Sprawdzenie wykonano zg. z p. 3.3.16 WT 4413.1.

Zawory, podłączone do układu pomiarowego wykonanego wg rys. 3 WT 4413.1 mocowano na stole wstrząsarki udarowej SPS-80 w 3-ch położeniach /położenie pionowe - oś zaworu prostopadła do stołu wstrząsarki/. Zawory w trakcie sprawdzenia wytrzymałości nie pracowały, zaś podczas sprawdzania odporności były zasilane powietrzem o ciśnieniu $P_z = 0,05; 0,4; 0,8$ MPa i ciśnieniu przesterowania równym $P_{st} = 0,8 P_z$, jak też $P_{st} = 0,2 P_z$. Nie stwierdzono przesterowania zaworów poddawanych udom z przyspieszeniem równym 49 m/s^2 oraz wahań wskazań na manometrze wskazującym ciśnienie wyjściowe. W trakcie próby sprawdzania odporności na udary jak i po zakończeniu próby sprawdzającej wytrzymałość na udary dokonano pomiarów ciśnienia przesterowania jak w p. 2.2 n/sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli nr 12. W trakcie próby jak i w czasie oględzin po próbie nie stwierdzono uszkodzenia zaworów. Zawory pracowały w dalszym ciągu poprawnie.

Wynik sprawdzenia dodatni.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Nr. wyrobu	P _z [MPa]	P _{st} [MPa]		Uwagi
		Dopuszczalne L _{ne}	Pomierzone P _o przechwyty	
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	
	0,80	0,40	0,335	
	0,96	0,48	0,395	
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	
	0,80	0,40	0,330	
	0,96	0,48	0,405	
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,020	
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,115	
	0,80	0,48	0,415	
	0,96	0,576	0,520	

P_z - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania.

Wyniki pomiarów ciśnienia przesterowania

Nr. wyrobu	P_2 [MPa]	P_{st} [MPa]			
		Dopuszczalne	Pomierzone		
			Podczas ucisków	P_0 uciskach	Uwagi
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,022	0,023	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	0,095	
	0,80	0,40	0,330	0,330	
	0,96	0,48	0,425	0,400	
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,020	0,23	
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095	0,95	
	0,80	0,40	0,335	0,345	
	0,96	0,48	0,405	0,405	
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,025	0,020	
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,115	0,115	
	0,80	0,48	0,515	0,465	
	0,96	0,576	0,525	0,515	

P_2 - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania

Nr. Wyr.	P _z [MPa]	P _{st} [MPa]			
		Po 50 tys. cykli	Po 100 tys. cykli	Po 150 tys. cykli	Po 200 tys. cykli.
10	0,04	0,022	0,022	0,025	0,030
	0,20	0,095	0,100	0,095	0,095
	0,80	0,340	0,335	0,335	0,340
	0,96	0,395	0,395	0,390	0,400
13	0,04	0,023	0,022	0,025	0,025
	0,20	0,095	0,095	0,095	0,095
	0,80	0,345	0,340	0,330	0,340
	0,96	0,405	0,405	0,395	0,405
20	0,04	0,020	0,025	0,028	0,030
	0,20	0,110	0,120	0,120	0,120
	0,80	0,440	0,445	0,430	0,435
	0,96	0,520	0,520	0,530	0,535

P_z - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania

2.15. Sprawdzenie trwałości

Sprawdzenie wykonano zg. z pkt 3.3.19 WT 4413.1.

Zawory podłączone do układu pomiarowego zmontowanego zg. z rys. nr 6 poddano długotrwałej próbie działania w następujących warunkach:

- ciśnienie zasilające $P_z = 0,8$ MPa
- ciśnienie przesterowania $P_{st} = 0,5$ MPa
- częstotliwość przesterowania 1 Hz

Po każdym 50.000 cykli i po zakończeniu próby zawory poddano sprawdzeniu prawidłowości działania jak w pkt 2.2 nin. sprawozdania. Wyniki zestawiono w tabeli nr 13.

Próbę trwałości zaworów przeprowadzono w 2 etapach. W etapie 1-szym zawory poddano 150.000 przesterowań, następnie w 2-gim - 50.000 przesterowań po podaniu ich uprzednio próbie wytrzymałości na atmosferę korozyjną.

Wszystkie zawory przeszły próbę trwałości wynoszącą 200.000 zadziałań, co stanowiło podwójną ilość w stosunku do wymagań WT 4413.1.

Po 150.000 zadziałań zawory poddano sprawdzeniu górnej granicznej częstotliwości przenoszenia. Wyniki zestawiono poniżej:

Nr zaworu	górną graniczną częstotliwość /Hz/	
	dla nowych	po 150.000 zadziałań
20	2,4	3
10	6,3	6,5
13	5,7	6,5

Po zakończeniu próby trwałości - 200.000 zadziałań - zawory nadają się do dalszej eksploatacji i spełniają wymagania WT 4413.1. Wynik sprawdzenia trwałości dodatni.

2.16. Sprawdzenie wytrzymałości na atmosferę komorową

Badane zawory /po próbie trwałości wynoszącej 150.000 cykli i wszystkich innych sprawdzeniach/ umieszczono, zgodnie z pkt 3.3.17 WT 4413.1 w komorze solankowej, w której w ciągu 96 h nieprzerwanie rozpylano roztwór chlorku sodu. Temperatura w komorze oraz roztworu i powietrza do rozpylania mgły wynosiła $35 \pm 2^\circ\text{C}$. Po wyjęciu z komory zawory opłukano wodą destylną i dokonano oględzin zewnętrznych. Następnie zawory rozebrano i skontrolowano stan powierzchni części wewnętrznych.

Nie stwierdzono śladów korozji na częściach ani uszkodzeń części na skutek długotrwałej pracy zaworów.

Stwierdzono tylko uszkodzenie lakieru, który stanowił tło na tabliczkach identyfikacyjnych /cz.22/. Napisy, które są wybite numerami są czytelne.

Po oględzinach zawory zmontowano i poddano sprawdzeniu prawidłowości działania zgodnie z pkt 2.2 niniejszego sprawozdania.

Wyniki zestawiono w tabeli 14.

Zawory pracowały prawidłowo i zostały poddano dalszej próbie trwałości /następne 50.000 zadziałań/. Wynik sprawdzenia dodatni, za wyjątkiem tabliczki identyfikacyjnej.

Sprawdzenie wytrzymałości na korozję

Nr. wyr.	P_2 [MPa]	P_{st} [MPa]	
		Dopuszczalne	Pomierzone
10	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,025
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095
	0,80	0,40	0,335
	0,96	0,48	0,390
13	0,04	0,02 ÷ 0,028	0,025
	0,20	0,10 ÷ 0,14	0,095
	0,80	0,40	0,330
	0,96	0,48	0,395
20	0,04	0,024 ÷ 0,032	0,030
	0,20	0,12 ÷ 0,16	0,120
	0,80	0,48	0,440
	0,96	0,576	0,540

P_2 - ciśnienie zasilania

P_{st} - ciśnienie przesterowania

2.17. Próba pleśnioodporności

Badane materiały:

1. smar LT-4S2
2. podkładki metalowo-gumowe -
 - grzybek nr kat. WH 899.504.790.2 - 1 szt.
 - talerzyk nr kat. WH 899.504.810.2 - 2 szt.
3. pierścień "0" duży - "1", nr kat. WH 897.988.160.4 - 2 szt.
4. pierścień "0" średni, cienki "2", nr kat. WH 897.081.420.4 - 2 szt.
5. pierścień "0" średni, gruby "3", nr kat. WH 897.058.010.4 - 7 szt.
6. pierścień "0" mały "4", nr kat. WH 897.081.430.4 - 3 szt.
7. próbki emalii chlorokauczkowej chemoodpornej, niebieskiej, jasnej o symbolu 7262-000-540 z dodatkiem 2 % pięciochlorofenolu, naniesionej na podkładki w postaci farby poliwinylowej do gruntowania, przeciwrdzawnej chromianowej, reaktywowanej, żółtej, o symbolu 7722-007-110 - szt.5.

Uwaga: materiały wymienione w poz. 2-6 zostały dostarczone do PIAP przez Z.M. im. H.Cegielskiego z przesyłki otrzymanej z f-my WABCO Westinghouse - listy przewozowe nr nr 3890 i 3891 z dn. 10.09.84 r.

Kryterium oceny:

Zgodnie z p. 3.16 Przepisów PRS "Próby środowiskowe wyposażenia statków" Gdańsk 1982 Publikacja nr 11/P, uważa się, że materiał jest pleśnioodporny, jeżeli przy obserwacji przy powiększeniu 50x nie wykrywa się ognisk pleśni lub widoczne są tylko pojedynczo porośnięte zarodniki.

Przebieg próby:

Próbie wykonano zgodnie z p. 3.16 Przepisów PRS - 1982 Próby środowiskowe wyposażenia statków - Publikacja nr 11/P.

W/wym. próbki umieszczono w szklach akwaryjnych i spryskano wodną zawiesiną zarodników grzybów pleśniowych:

Aspergillus niger
Aspergillus terreus
Aurobasidium pullulans
Paecylomyces varioti
Penicillium funiculorum
Penicillium ochrochloron
Scopulariopsis brevi-caulis
Trichoderma viride.

Szklą akwaryjne umieszczono na okres 28 dób w komorze probierczej, w której utrzymywano temperaturę 30°C oraz wilgotność względną powyżej 90 %.

Po zakończeniu próby próbki poddano oględzinom okiem nieuzbrojonym oraz pod mikroskopem przy powiększeniu 50x w celu dokonania oceny wzrostu pleśni.

Wyniki próby:

Za pleśnioodporne zgodnie z w/w kryterium uznano:

- smar LT-4S2
- grzybek nr kat. WH 899.504.790.2
- talerzyk nr kat. WG 899.504.810.2
- emalię chlorokauczkową 7262-000-540 z dodatkiem 2 % pięciochlorofenolu naniesioną na farbę poliwinylową 7722-007-110.

Za niepleśnioodporne uznano:

- pierścień "0" duży - "1" nr kat WH 897.988.160.4
- pierścień "0" średni, cienki "2", nr kat. WH 897.081.420.4
- pierścień "0" średni, gruby "3", nr kat. WG 897.058.010.4
- pierścień "0" mały "4", nr kat. 897.081.430.4.

3. Omówienie wyników badań

- 3.1. Na tabliczkach identyfikacyjnych symbol przeznaczenia zaworów do zabudowy na statkach morskich oznaczono "TMO", zaś zgodnie z wymaganiami WT winno być "MT-O". Nie dyskwalifikuje to wyrobu ani nie wpływa na jakość i parametry eksploatacyjne. Niemniej uważamy, że w dalszej produkcji należy stosować oznaczenie "MT-O", co odpowiada wymaganiom PN-68/H-04650 "dla strefy o klimacie morskim tropikalnym".
- 3.2. Podczas przeglądu po próbie wytrzymałości na korozję stwierdzono uszkodzenie lakieru, który stanowi tło na tabliczce identyfikacyjnej /cz. nr 22/. Lakier jest nakładany metodą sitodruku w celu poprawienia estetyki i kontrastu napisów na tabliczkach. Należy stwierdzić, że tabliczki pomimo to są czytelne, ponieważ napisy są wykonane numeratorami. W dalszej produkcji należy jednak poprawić technologię nakładania lakierów na tabliczkiach.
- 3.3. Niezależnie od przewidzianej WT 4413.1 próby trwałości 100.000 cykli przesterowań, zawory poddano próbie trwałości 200.000 cykli. Po 200.000 zadziałań zawory poddano sprawdzeniu prawidłowości działania i stwierdzono, że spełniają one wymagania WT-4413.1.
- 3.4. Podczas sprawdzania odporności na wibracje sinusoidalne stwierdzono, że zawory spełniają wymagania dla wyrobów klasy "B", czyli ostrzejsze niż podane w WT 4413.1 - klasa "A".
- 3.5. Podczas sprawdzania pleśniodporności materiałów stwierdzono, że stosowane materiały krajowe są pleśniodporne, a niepleśniodporne są wyroby gumowe dostarczone przez Z.M. H.Cegielski z zakupu w f-mie WABCO-Westinghouse.
- 3.6. Na podstawie poszczególnych prób sporządzono poniższą tabelę wyników:

Pkt sprawdzenia	Sprawdzenie	Wynik	Nr tabeli
1	2	3	4
2.1	ogłędziny zewnętrzne i spr. wymiarów głównych	+	1
2.2	spr.prawidłowości działania zaworu oraz histerezy	+	2
2.3	spr. natężenia przepływu	+	3
2.4	spr.szczelności wewnętrznej zaworu	+	
2.5	spr.szczelności zewnętrznej zaworu	+	
2.6	spr.sygnałizacji pomocniczej	+	4
2.7	spr.górnej granicznej częstotliwości przenoszenia	+	5
2.8	spr.zakłóceń w doprowadzaniu powietrza zasilaj.	+	6
2.9	spr.wytrzymałości i odporności zaworu na suche gorąco	+	7

26

1	2	3	4
2.10	spr.odporności zaworu na wilgotne gorąco stałe	+	8
2.11	spr.wytrzymałości i odporności zaworu na zimno	+	9
2.12	spr.odporności na wibracje sinusoidalne	+	10
2.13	spr.odporności na przechył długotrwały	+	11
2.14	spr.wytrzymałości i odporności na uderzenia mechaniczne wielokrotne	+	12
2.15	spr.trwałości wyrobu	+	13
2.16	spr.wytrzymałości na korozję	⊕	14
2.17	spr.odporności na działanie pleśni	⊕	

Oznaczenia: + - wynik sprawdzenia dodatni

⊕ - wynik sprawdzenia wnioskuje się uznać za dodatni

4. Zalecenia

4.1. W nowych wyrobach stosować oznaczenie przeznaczenia zaworów do zabudowy na statkach zg. z wymaganiami WT, tj. "MT-0".

4.2. Poprawić w trakcie dalszej produkcji technologię nakładania powłoki lakierowniczej na tabliczkach znamionowych.

5. Orzeczenie

Ną podstawie wyników badań pełnych 3-ch sztuk z partii prototypowej zaworów pneumatycznych /rys.4413/ stwierdza się, że:

- wyroby spełniają wymagania funkcjonalne a uzyskane parametry odpowiadają wymaganiom WT 4413.1 /zatwierdzonych przez PRS pismem nr TMA/JeC/883360/35/84 z dn. 31.03.84 r./.

W związku z powyższym wnioskuje się o dopuszczenie ich do stosowania w urządzeniach automatyki na statkach morskich.